

ПРОФЕСОР ОЛЕКСІЙ ОЛЕКСІЙОВИЧ МАРДАШКО

До 70-річчя з дня народження

Олексій Олексійович Мардашко народився 16 квітня 1947 року в Одесі в родині журналіста. У школі, яку він закінчив із золотою медаллю, Олексій віддавав перевагу точним наукам (фізиці, математиці) та літературі. Це викликало першу скрутність на подальшому шляху Олексія.

Проти його вступу на фізико-технічний факультет Новосибірського університету була мати, адже як відправити дитину світ за очі, а там займаються атомами. Проти вступу на факультет журналістики був батько, сам досвідчений журналіст. На його думку, журналістика — це покликання, а журналіст має бути фахівцем у певній галузі. Час подачі документів до вишу минав, а куди їх подавати — невідомо.

Проблему вирішив сусід — він порадив вступати до Одеського медичного університету, бо там цікаво і весело. Після здачі іспиту з фізики (того часу медалісти здавали один

іспит) Олексій Мардашко у вересні 1965 року був зарахований на перший курс лікувального факультету, де познайомився з однокурсниками та старшими студентами — В. М. Запорожаном, Ю. І. Бажорою, В. Й. Кресюном, О. Г. Поповим, дружба з якими налічує понад 50 років. Тут дійсно було цікаво і весело. Це був час створення ВІА «Імпульс», перемоги команди КВВ інституту у всесоюзному турнірі, кінний похід по місцях громадянської війни, пошук затонулих кораблів часів Другої світової війни та багато іншого.

Того часу в інституті викладали професори І. В. Савицький, Ф. М. Серков, Я. Б. Максимович, С. М. Мінервін, Є. О. Успенський, М. О. Ясиновський, Л. М. Коровицький, І. Я. Дейнека та ін. Не дивно, що вони зуміли прищепити студентам любов до медицини, до наукової праці. Олексій Мардашко на першому курсі прийшов до наукового студентського гуртка

при кафедрі біохімії і з того часу не покидає стін цієї кафедри, пройшовши шлях від студента-гуртківця до професора, завідувача кафедри.

На першому курсі він був обраний головою студентського товариства інституту, потім став Ленінським стипендіатом. Численні перемоги на конкурсах наукових студентських робіт, наукових всесоюзних і республіканських конференцій і за кордоном сформували впевненість у виборі подальшої долі. Тут, в інституті, він познайомився з Галиною Попік, яка теж з відзнакою закінчила інститут і була залишена на наукову роботу. Більш як 40 років це подружжя плідно працювало на науковій і викладацькій ниві. Галина Степанівна захистила докторську дисертацію, стала професором, в 1998 році очолила і протягом 15 років керувала кафедрою загальної практики і сімейної медицини. То ж не дивно, що їхня донька внаслідок такої «профорієнтації»

теж обрала медицину і після закінчення школи з золотою медаллю з відзнакою закінчила стоматологічний факультет Одеського національного медичного університету, захистила кандидатську дисертацію і працює доцентом на кафедрі загальної стоматології.

Захоплення точними науками і літературою вилилися в те, що Олексій Олексійович й досі дивує колег складними математичними розрахунками без калькулятора та поетичними присвяченнями друзям і поодинокими друками в літературних альманахах.

Усю свою наукову роботу О. О. Мардашко присвятив вивченню впливу іонізуючої радіації на організм і пошукам шляхів реабілітації після променевих уражень. Його дисертація на ступінь кандидата медичних наук «Лактатдегідрогеназа и ее изоферментный спектр в мышцах при сочетанном действии на организм физической нагрузки и рентгеновского облучения» була захищена у 1975 році. Дисертація на ступінь доктора біологічних наук «Патогенетическое обоснование регуляции метаболизма в мышечной ткани животных, подвергнутых комбинированному радиационно-термическому поражению» була захищена у 1989 році.

Протягом 12 років О. О. Мардашко був членом всесоюзної проблемної комісії «Променеві ураження організму», а результати його докторської дисертації використані в «Інструкції з етапного лікування комбінованих радіаційних уражень». Після аварії на ЧАЕС увага професора О. О. Мардашка зосереджена на дослідженні ме-

ханізму дії іонізуючої радіації на організм людини не тільки ліквідаторів аварії, але й дітей, що мешкають на забрудненій території, а в подальшому і дітей, що народилися там.

Наукова робота кафедри, яку очолює професор О. О. Мардашко, спрямована на експериментальне обґрунтування шляхів реабілітації нащадків опромінених тварин. Цьому присвячена значна кількість його наукових публікацій, дисертаційні роботи його учнів, кілька медичних рекомендацій, де професор О. О. Мардашко є співавтором (Восстановительное лечение детей с заболеваниями опорно-двигательной системы, подвергшихся воздействию факторов аварии на ЧАЭС. Методические рекомендации МЗ Украины. — Одесса, 1994; Комплексна програма профілактики і лікування дітей та підлітків, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, з хворобами репродуктивної, нервової та гастроентерологічної систем на республіканському курорті «Куряльник». — Методичні рекомендації. — Київ : Чорнобиль-інтерінформ, 1999).

Професор О. О. Мардашко є автором 150 публікацій, 4 патентів на винахід СРСР та України. Підготував 5 кандидатів медичних і біологічних наук. Член редколегії наукових журналів «Медична хімія», «Одеський медичний журнал», «Інтегративна антропологія», «Досягнення біології та медицини», спеціалізованої вченої ради із захисту кандидатських та докторських дисертацій за спеціальностями фармакологія та патофізіологія при Одеському

національному медичному університеті.

Олексій Олексійович Мардашко очолював кафедру біохімії Одеського медичного університету з 1991 по 1997 рік, а після об'єднання кафедр органічної і фізикоїдної хімії та біохімії в кафедру медичної хімії у 1997 році протягом 20 років керує нею.

Викладацька діяльність О. О. Мардашка проявляється у тому, що він ще у 1993 році почав читати лекції з клінічної біохімії, які відвідували студенти різних курсів та викладачі університету, запропонував елективний курс для студентів 4-го курсу з клінічної біохімії та був співавтором типової програми МОЗ України з клінічної біохімії (1995). У далекому 1996 році входив до ініціативної групи МОЗ зі впровадження ліцензійного іспиту «Крок-1». Професор О. О. Мардашко автор 11 навчальних посібників з біологічної та біоорганічної хімії, виданих українською, російською, англійською мовами, і співавтор національного підручника «Біологічна і біоорганічна хімія» (2016), виданих з грифом МОН України.

Олексій Олексійович нагороджений Почесною грамотою Кабінету міністрів України (2000), кількома Почесними грамотами Міністерства охорони здоров'я України, Почесною грамотою Світової федерації українських лікарських товариств (1996).

Своє 70-річчя Олексій Олексійович Мардашко зустрічає з оптимізмом та у доброму гуморі у колі друзів, колег і однодумців. Бажаємо йому здоров'я, щастя, подальших творчих здобутків!

**Редколегія
«Одеського медичного журналу»**

